

การพัฒนาแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

THE MODEL DEVELOPMENT OF THE RELATIONSHIP COMMUNITIES AND PRIMARY
SCHOOL OF UBON RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

7

กิตติยา ผ่านเมือง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์**

ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาแบบ และ 2) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 106 คน และครูผู้สอน 212 คน รวมทั้งสิ้น 318 คน ซึ่งการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การ
สุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 – 0.76 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัด
การศึกษา ซึ่งด้านนี้ประกอบด้วยด้านย่อยต่างๆ 4 ด้าน คือ การให้บริการชุมชน งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา
และหน่วยงานอื่น งานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ
2. รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to develop a model, and 2) to determine the suitability of the model, the
relationship between school and community under the primary school of Ubon Ratchathani primary educational service
area office 2. The samples consisted of School director and teacher, 106, 212 and 318 people total.

The instruments used to collect data was a rating scale. There are five levels of discrimination between 0.25 to
0.76 and 0.95, the statistics used in data analysis were percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD).

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยานุกูล

The research findings were as follows:

1. The form of the relate relationship between school and community under the primary school of Ubon Ratchathani primary educational service area office 2. Consists of three areas: 1) mobilizing resources for education, 2) public relations, education, and 3) promoting and coordinating the study individuals, communities, organizations, and other social institutions, the study includes four aspects: 3.1) community service 3.2) official coordinating with education area and other department. 3.3) Basic Education Commission, and 3.4) the establishment of groups, clubs and foundations.

2. The model development of the relate relationships between school and community under the primary school of Ubon Ratchathani primary educational service area office 2 to be at a high level.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยมีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยให้บุคคล องค์กรดังกล่าว นั้น สามารถเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริหารทรัพยากรย์และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าวโดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็นนอกจากนี้ในหมวด 7 เรื่องครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ คือ อำเภอตระการพืชผล อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอนาตาล ซึ่งมีสถานศึกษาตั้งกระจายอยู่ตามอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านต่างๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์ จึงทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันมาก ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาแตกต่างกันไปตามสภาพ ทำให้ขาดแคลนครู ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และนักเรียนขาดแคลนความพร้อมชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รายได้น้อย ประชากรตามเขตรอบนอกอำเภอต้องอพยพไปทำงานต่างถิ่นเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว แต่ในการดำเนินงานจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 ซึ่งได้แบ่งเป็น 4 ด้าน คือด้านการบริหารทั่วไป ด้านบุคคล งานงบประมาณ และด้านวิชาการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 นั้นมีจุดเน้นในการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ด้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาที่จะให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และส่งผลต่อผู้เรียนมากที่สุดก็ต้องอาศัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน รวมไปถึงผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดภายในโรงเรียนและชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. 2557 : 1-29)

จากข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ พัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ขึ้นเพื่อสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และดำเนินการในการบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

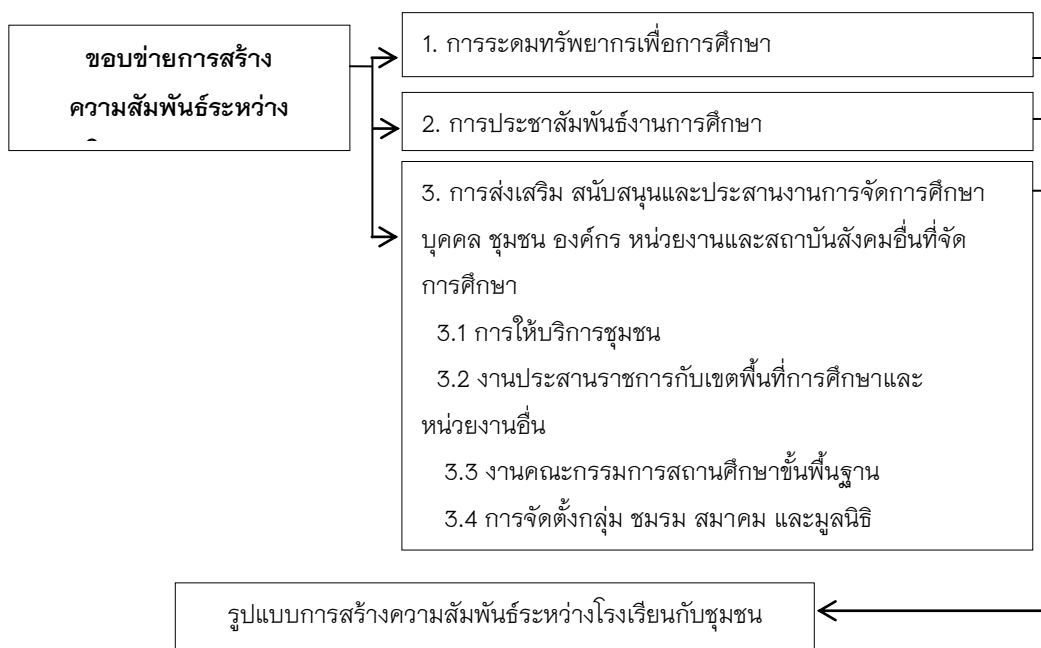
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน ต่อการพัฒนา รูปแบบการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 64-65)

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ขอบข่าย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นองค์ความรู้และนำมาสร้างรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3. นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย

3.1 อาจารย์มหาวิทยาลัยและมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ที่เป็นอาจารย์ประจำสาขานวัตกรรมการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

3.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

3.3 ครูผู้สอนและมีวุฒิการศึกษาระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 2 คน

3.4 นำรูปแบบมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,835 คน จำแนกได้ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 217 รวม 205 คน

2. ครูผู้สอน เป็นครูประจำการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 217 โรงเรียน รวมจำนวน 1,630 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2557 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเคร์จีซี และมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W. Morgan ; วาโร เฟ็งสวัสดี. 2551 : 191) จำนวน 318 คน โดยแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพได้ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 106 คน

2. เป็นครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 212 คน
การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่อยู่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามกรอบกลุ่มงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามกรอบภาระงาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การ

ประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษานุคตล ชุมชน องค์การ หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2.2 วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับขอบข่ายสภาพและความต้องการและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นองค์ความรู้และนำมาสร้างรูปแบบการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขแล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

4. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) โดย นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็นว่า สอดคล้อง กำหนดค่าคะแนนเป็น +1

มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจ กำหนดค่าคะแนนเป็น 0

มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้อง กำหนดค่าคะแนนเป็น -1

จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรหาดัชนีความสอดคล้อง ถ้าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า .50 ถือว่ามีความสอดคล้องกัน นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – Out) กับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จากนั้นนำมาตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวม (Item total Correlation) โดยมี ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 – 0.76 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความ สมบูรณ์ครบถ้วน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยให้ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน ให้ช่วยตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 318 ฉบับ ให้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและแปล คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 70-72) ดังนี้

คะแนน 5 เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 เหมาะสมมาก

คะแนน 3 เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลคะแนน ซึ่งแบ่งช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ได้ค่า

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) โดยแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 – 0.76

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 3.1) การให้บริการชุมชน 3.2) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น 3.3) งานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3.4) การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ

2. รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ได้นำผลมาเสนอเป็นประเด็นเพื่ออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ 1) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 3.1) การให้บริการชุมชน 3.2) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น 3.3) งานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3.4) การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ

โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล สันแดง (2550 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วยรูปแบบย่อย 5 รูปแบบ คือ รูปแบบการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน รูปแบบการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนหน่วยงานอื่น รูปแบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รูปแบบการบริการแก่ชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสี่ยงม บำรุงพงษ์ (2553 : 63) กล่าวว่า รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา สิงห์หมณี (2553 : 57) กล่าวว่า รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย การให้บริการชุมชน การได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

การพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ 1) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 3.1) การให้บริการชุมชน 3.2) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น 3.3) งานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3.4) การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนของการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ และการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม ตามหลักการแนวคิด ของวาโร พึงสวัสดิ์ (2551 : 213-214) และ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 53-66) ซึ่งผลการหาคุณภาพปรากฏว่า มีคุณภาพทั้งในด้านความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากดังนั้น การดำเนินงานนั้นต้องขอความร่วมมือทั้งด้านความคิด แรงงาน เงินทุน และอุปกรณ์ต่างๆ จากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมไปถึงการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการศึกษา

1.2 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนจะต้องมีแผนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์งานการศึกษา มอบหมายครูให้เข้าถึงผู้ปกครองด้วยการ เยี่ยมบ้านติดตามผู้เรียนและศึกษาชุมชน มีการรายงานผลการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเวลา มีการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ เน้นความทั่วถึง รวดเร็ว ต่อเนื่องและทันเหตุการณ์

1.3 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา ดังนี้

1.3.1 การให้บริการชุมชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนควรมีการบริการอาคารสถานที่ หอให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ การจัดแหล่งเรียนรู้ มาบริการชุมชน และมีการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อทราบความก้าวหน้า การแก้ไขปัญหา และการวางแผนต่อไป

1.3.2 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนควรร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกัน ประสานการดำเนินงานต่างๆ และร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

1.3.3 งานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาโรงเรียน การส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนทั้งการเงิน แรงงาน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาโรงเรียน มีกำหนดการประชุมที่ชัดเจน รายงานผลการดำเนินงานตามมติให้ที่ประชุมทราบทุกกิจกรรม ร่วมกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายและความต้องการของชุมชน

1.3.4 การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จะประสานกับกลุ่มความร่วมมือต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนโดยเฉพาะการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีการวางแผนการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือ ให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และโรงเรียนต้องมีผู้รับชอบโดยตรง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ อย่างดี เพื่อที่จะได้เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ อีกต่อไป

2.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปเป็นแบบอย่างโรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่อื่นๆ อีกต่อไป

2.3 การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้นำชุมชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อที่จะได้เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ อีกในลำดับต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2546.

กาญจนา สิงห์มณี. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.

จินตนา กองพิมพ์. การพัฒนาการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านหนอง “คุรุราษฎร์อุทิศ” อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

ธรร สุนทรายุทธ. การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2551.

- นงเยาว์ สิทธิโชค. ความคิดเห็นของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษาสทวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551.
- นิกร เพ็งลี. การพัฒนาการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านถนนโพธิ์ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2553.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2551.
- วิมล สันแดง. การนำเสนอรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2550.
- สถาบันพระปกเกล้า. บันทึกเรื่องเด่นรางวัลพระปกเกล้า 52 ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553.
- เสงี่ยม บำรุงพงษ์. การพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. รายงานผลการปฏิบัติการประจำปี 2557.

